

Előszó

A "Magyar Daltár" eddig megjelent kötetekben, valamint a hazai hírlapok útján közzétett felszólalásaink- magyar népdalok beküldését illetően - nem maradtak eredménytelenül.....e nagy munkában a néptanítók-, kántorok, -és lelkészeketől vettük a legtöbb anyagot a feldolgozáshoz, különösen kiemelendő pedig főtisztelendő Kustár Ignác kegyesrendi áldosár ur, aki egymaga közel 300, nagyobb részben régi magyar dallamot küldött be összes szövegekkel együtt.....Különösen arra kérvén őket, hogy a következő kérdésekre sziveskedjenek válaszolni:

1. Énekeltetnek-e a Daltár szövegei némely vidéken más változatban is, és melyek azok.

2. Vannak-e az illető dallamoknál még egyéb dalszövegek is és melyek azok.

3. Énekeltetnek-e a Dalalbum dallamai más változatban is, mint ott lévén vannak és miként?

4. Ismerik-e az egyes dalok és dallamok szerzőinek nevét, és kik azok?

5. Tudnak-e adatot a dal vagy dallam keletkezési helyéről, idejéről vagy indító okáról, s melyek azok?

....A szives beküldők nevei időnként közöltetnek. Eddigi munkatársaink teljes névsora a "Magyar Dal-Album" VI-ik kötetében található fel.

Szives közlemények a "Magyar Dal-Album" és "Magyar Daltár" szerkesztőségéhez: Győr, Fehérvári utca 23-ik szám alatt intézendők.

Győr, 1887. Október 1-én.

A "Magyar Dal-Album" és "Magyar Daltár" szerkesztősége.

Ez a kötet az 1001-től az 1200-ig szövegeket tartalmazza, közöttük jó néhány írótól-költőtől közismert verseket is.

1005. Addig innen rózsám el nem mégy,

Míg három szál gyertya el nem ég;

A második már is félben ég,

de rózsám, hogyha szeretsz még.

Rongyos az istálló téteje,

gilopták a subám belőle,

Mivel takarom be rózsámat?

Jó az Isten, majd ad egy másat!

Ha nem tudod rózsám, hol lakom,

Gyere velem, majd megmutatom;

Itt lakom én rózsám, nem messze,

Ebben a kerek fűzesbe.

Szabad amadórnak
Agrólágra szállni,
Csak nékem nem szabad
A babámhoz járni;/:
Sir az egyik szemem,
A másik könnyezik,
Sirjon mind a kettő
Mint a záporosó:/:

Azt mondja a kapitány a bakának
Ej,de szép szeretője van magának!
Higyha van is,nem kapitány szerezte,
Szegény baka sétatéren kereste.

Add át nékem tózséd,nem lesz károdra,
Három csillagot varratok rokkodra,
Kapitány ur!köszönöm a jóságát,
Adja másnak mind a három csillagát.

Ágas.bogas a diófa teteje,
Kitelt már az öreg huszár ideje,
Kézében van már az uti levele,
Már ezután nem huszár az ő-neve.

Ágas-bogas,terebélyes a nyárfa,
Nem láttam én a rózsámat alatta,
Hej,nem is volt,nem is lesz ma vig napom,
Mert homályba borult az én csillagom.

Állj meg Jancsi itt előttünk a csárda,
Ihatnék a rudas lovam a Sárga,
Fogj ki Jancsi,hadd érjen itt az estve,
Jó szállást ad a kis barna menyecske.
Korcsmárosné egy iteze bort.ha mondom,
De csak hamar a jobbiktól,~~haxxxxxxxxx~~,galambom.
Korcsmárosné,eszemadta ,de barna,
Hóra mellé egy csókot is adhatna.

Baka vagyok pajtás
De nem jókedvemből,
Hej,szolgálom a császárt
Nagy kénytelenségből.
Kaszárnya,kaszárnya,
Nem az Isten háza;

Hej, sok szép magyar

hej, sok szép magyar lánynak

Ött hever a párja,

Ne sirj rózsám, ne sirj,

Nem leszek a férjed,

Hej, ádás ágyugolyó

temet el engemet.

Istenem, Istenem,

Mi bajom van nékem,

Hej, talán kedves babám

Anyja átkoz engem.

Ne átkozzon engem

A te édesanyád,

Hej, soha nem szerettem

Az ő barna lányát.

Sirass anyám, sirass,

Mig előtted járok,

Hej, asután ne sirass,

Ha utra bocsájtok!

Beh szeretnék az erdőben fa lenni,

Ha engemet meggyújtana valaki,

Elégetném ezt a czudar világot,

Csak ne lássam más élében rózsámat.

Beh meguntam ezt az urat szolgálni,

Éjjel-nappal udvarában vigyázni,

Inkább ülnék barna babám élébe,

S tekingetnék szép fekete szemébe.

-Elment Mádi Pista

kenyeret kereshi

Hej, sudabeli csaplár

levelet irt neki.

Rosszul volt megírva,

Nem volt pecsét rajta,

Hej, sudabeli csaplár,

Jól vigyázz magadra!

Elveszett a lovam

Czédrusfa erdőbe,

Hej, elkopott csizmámababám

A ló keresésbe

Ne keresd, ne keresd

Bé van az már hajtva

Hej, a biró udvarába

Szól a csengő rajta.

Ismerem alovam

Csengője szaváról,

Hej, a csengője szaváról,

Kese négy lábáról

1064.

Eresszetek jó révésszek!
 Nem, nem, nem ereszünk,
 Mert a minap itt jártatok,
 Hidunk lábát eltörtétek,
 Még nem csináltattátok!
 Ezüst luccsossal, arany kulcsossal,
 Ezüst kulcsossal kocogtattunk,
 Még is megcsináltattuk.
 Hidnak is van véma!
 És miféle véma?
 Egy kemenyke kalács,
 És egy szép kis lényka.
 Buj, buj, bujj, bujj bokrostól,
 Bokron innen féltal!
 Vagyok bátor s jó vitéz,
 Megyek innen által.

1072. Kitrikoty nóta

Én elmennék a vásárra félpénzzel,
 Tyukot vettem félpénzzel,
 Tyukom mondja: kitrikoty,
 Káré, kity-koty, édes tyukom,
 Mégis van egy félpénzem.
 Én elmennék.... stb.
 Csirkét vettem félpénzzel.
 Csirkém mondja: csip, csip, csip,
 Tyukom mondja: Kitrikoty.
 Káré kity-koty édes tyukom,
 Mégis van egy félpénzem.
 Én elmennék... stb.
 Kakast vettem félpénzzel
 Kakas mondja: bokréta,
 Csirkém mondja ... stb. visszafelé ism.
 Én.... stb
 Réczét vettem...
 Réczém mondja: riphajnal,
 Kakas mondja.. stb...
 Én... stb
 Pujkát vettem félpénzzel,
 Pujkám mondja: dardara... stb...
 Én... stb.
 Ludat vettem....

Én elmennék... stb

Diszkrét vettem...

Diszkrét mondja: rőf, rőf, rőf... stb.

Én.... stb.

Juhot vettem.....

Juhom mondja: behshe... stb....

Én.... stb.

Kecskét vettem...

Kecském mondja: nyikrabé... stb....

Én.... stb.

Csirkét vettem félpénzzel,

Csirkém mondja: mihajbá... stb....

Én... stb.

Legényt vettem félpénzzel,

Legény mondja: ha volna,

Legény mondja: jó volna,

Csirkém mondja: mihajbá,

Kecském mondja: nyikrabé... stb....

/Bartalus István "Egyet. Gyűjt."-ből/

1075. Farsang, dudaszó

"Magyar egyveleg", "magyar szörzavar"

Farsang, dudaszó,

Szénut, vén sánta ló,

Jó kedvmokoplalás,

Tót mulatság.

Hajdina, bab, borsó,

Üres tál, kövér bál,

*astag szalonna:/:

Nagy hasu pap.

*csörgés káposzta,

Sip, ded, rotka rosta,

Régi aggott lány,

Vén, kotlós tyúk.

Kása, csokoládé,

Sok purdó, vén dádó,

Kin, vakaság a aggaság

Nyalka vőlegény, :/:

Rongyos urfi.

Kecske, furulya,

serház és torcsolya,

Kénkő, pozdorja,

*adulatej.

Kánya, liba, róka,

Pecsenye, sült póka,

Dunyacsucs, vén papucs,

Pipa, rossz dohány, :/:

Aggodalom.

Tyukszem, kozáktáncz,

Vén bany, csörgő lánccz,

Szélvész, erős fagy,

Rongyos sátor.

Üveges, kolompár,

Mibula, szép madár,

Sok agár, denevérré

Jó ser, fagyos hus:/:

Hideglelés.

Kávó, cserebég,

Koldusbot, édes csók,

Hókuszgatyafolt,

Mennydörgő fül.

Tolvaj, szivény, erdő,

Bába, póly, fürdő,

Feltos zakk, fehér mák,

Kolbászpürmögő bor:/:

Magyar gyomor.

Lenosz, gvardián,

Keszéscse, indián,

Új hír, parókás,

Borbély legény.

Vén remete, macska,

Szürös bocskor, szarka,

Bücsös lyuk, tarka tyúk,

Öreg menyecske:/:

Ördögös ház.

1097. Hála, hála megnyugszom

Hála, hála megnyugszom;

Ha még ilyen tizenkettőt

huszonkettőt,

harminckettőt,

negyvenkettőt,

ötvenkettőt,

hatvankettőt,

hetvenkettőt,

nyolcvankettőt,

kilencvenkettőt

megiszom, megiszom,

Akkor talán megnyugszom!

1117. Sági Ilona

Ó estét, jó estét,

Biróné asszonyom!

Itthon van-e Ilona,

Az én kedves galambom?

Itthon van, oda benn,

A benső szobában,

Jóízűen alusszik

A paplanos ágyában.

Menjen be, keltse föl

8

Sugja meg a fülébe,
Hogy kedvese itt várja.
Kék selyem szoknyáját,
Kösse derekára,
Piros bársony czipójét
Huzza fel a lábára.

Szép arany lánczait,
Tegye a nyakára,
Sok szép arany gyűrűt
Huzza fel az ujjára.

Szép arany perczit
Tegye a karjára,
Sághi Biró Ilona
Ugy menjen el a bálba.

Hangászok, hangászok,
Sághbelli hangászok,
A bankóbol bőven jut,
Csak jó vigan huzzátok,
Mulatok kedvemre,
Tánczolok rózsámmal,
Az én kedves rózsámmal,
Sághi biró lányával.

Huzzátok, huzzátok,
Estétől reggelig,
Sághi biró Ilona,
Hogy meg se pihenhesék.

Iczikét, piczikét
Engedjen pihenni,
Piros bársony czipómból
A vért kiereszteni.

Nem lehet kimenni,
Nem lehet kijárni,
Piros bársony czipódból
A vért kiereszteni.

Nem lehet kiemni,
Nem lehet pihenni,
Piros bársony czipómból
Véremet kiönteni.

Átkozott az apa,
Átkozott az anya,
Ki egyetében leányát,
Éjjel tánczra kiadja.

Meggelvan, hat óra,
harang szól hajnalra,
Sághi biró leányát
Visszik haza meghalva.
Jó reggelt, jó reggelt,
Biróné asszonyom!
Itthon van-e a lánya,
Az én kedves galambom?
Itthon van, oda benn,
a benső szobában,
Moltan fekszik a szegény,
Diófa koporsóban.

Verje meg az Isten
Ki éltét elvette,
Szenvedjen e földön is,
Pokolban is érette.
Istenem, Istenem,
De nagyot vétettem!
Sághi biró Ilonát
A föld alá temettem.

1167. Omni die, omni die,
Jó berral kell élni,
Omni die, omni die,
Jó borral kell élni;
Annyira, mennyire
meg kell részegedni,
Mindennap, mindennap
Vinum est bibendum,
Tantum, quantum, aliquantum,
Vinum est bibendum.

/dallama hasonlít a 149. dallamhoz és
szövegéhez/.

1195.

‘assérnap, higy haza jöttem
udvaromon látom:

Egynehány ló megnyergelve,
egy, kettő, három.

Kedves feleségem-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keresnek itt e lovak,
meg nem foghatok.

No lássa az ember az okt ndít,
ki lát itt lovakat?

Fejős tehenek azok,
anyám küldte azokat.

Fejős tehenek felkantárosva,
oh églszegény megcsalatott férj vagyok,
Mások is, mint én.

Amint a házba tekinték,
ottan vala, látom:

Egynehány sarkantyus csizma.

egy, kettő, három,

Kedves feleségem-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keresnek a sok csizmák
meg nem foghatom!

No lássa az ember az oktondít,
ki lát itt csizmákat?

Tejes fazekak azok-
anyám küldte azokat.

Tejes fazekak, felsarkantyuzva!
Oh ég... stb.

Hogy a folyosóra léptem,
felakasztva látom:

Egynehány fehér köpönyeg,
egy, kettő, három.

Kedves feleségem-mondék.

Mi baj van angyalom?

Mit keres e sok köpönyeg,
meg nem foghatom!

No lássa... stb.

~ind ágyterítő, csak száradni
raktam ki őket.

Ágyterítő ez, veres gallérral?
h ég... stb.

I

Hogy a fogásra tekinték,
ottan vala, látom:
Egynehány kard felakasztva,
egy, kettő, három.

Ke ves....

Mi....

Mit keresnek itt kardok?
Nem nem foghatom!

No....

Peccenyestők azok,
anyám küldte azokat.
Peccenyestők, felportupézval.

Oh... stb.

Amint az ágyba tekinték,
ottan vala, látom,
Egynehány huszár katoná,
1-2-3

Edves...

Mi....

Mit keresnek e katonák?
Nem nem foghatom!

No.....

Ki lát itt katonát?
Szolgáló lányok azok,
anyám küldte azokat.
Szolgáló lányok! Pödrött bejusszal!

Oh... stb

A korbácsot elővettem,
nem megy másképp, látom:
Fejem felett megforgattam,
egy, kettő, három.
Kérdé az én feleségem:
Mi baj van anyyalom?
Mit tesznek e forgatások,
nem nem foghatom?
No lássa az ember a kis okost,
ki lát itt forgatást?
Gyirógatás ez, simogatás ez, csak szerelm ez.
Szerelemből jött-, a ver meg a korbácscsal!
Oh égiszegény megcsalott nő vagyok,
Mások is, mint én.
Fenti dal a következő bekészítéssel is fordul elő: 1. Minap, hogy hazá érte
keztem, 2. A minap, hogy hazá mentem.../

1199./2.

Hej!gyöngyös,gyöngyös,gyöngyös,

Gyöngyösnek az árai

Kéret engem a kis molnár,

Nem megyek hozzája!

Édes anyám a molnár,

Valamennyi csapodár,

nem megyek hozzája,

Rongyos a csizmája.

Hej.....stb.

Kéret engem a kis bogtár,

Nem....

Édesanyám...

Mindig ide-oda jár,

Nem ...

Nem nézhetek rája.

Hej.....stb.

Kéret engem a kis kovács,

Nem....

Édes anyám....

Olyan mint a kalapács,

Nem....

Pélre áll a szája.

Hej.....

Kéret engem a kis boltos,

Nem...

Édes

Valamennyi mind foltos,

Nem....

Hamis szíve tája.

Hej.... stb.

Kéret engem a kis szabó,

Nem...

Édes....

Ide-oda szurkáló,

Nem

Hamis a zuzzája.

Hej.... stb.

Kéret engem a kis varga,

Nem...

Édes...

Ugrik-bugrik,mint szarka,

Nem...

Szurkos a ruhája.

Hej..... stb.

Kéret engem a kis kanász,

Nem....

Édes....

Örökké disznót hajhász,

Nem....

Vörös a szakállja.

Hej.... stb.

Kéret engem a kis juhász,

Nem....

Édes....

Mindig juh után csusz-mász,

Nem...

Sánta a jobb lába.

Hej.....stb.

Gyöngyösnek az árai

Kéret engem egy szép diák,

Elmegyek hozzája.

Édes anyám a diák,

Valamennyi gyöngyvirág,

Elmegyek hozzája,

Csókra áll a szája.

/E dal következő bekezdésekkel is dalolta
tik:1.Hej!gyön-gyön,gyön-gyön,gyön-gyön.

2.Hej!gyöngye,gyöngye,gyöngye...

3.Gyöngye,gyöngye,gyöngye,gyöngye,gyön-
gyemnek rózsája!//Szövege nagyon hason-
lít az 1136.d. 2-ik szövegéhez/